
Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren, door het verbinden van school, thuis en omgeving.

GKA- Agenda

Gelijke
Kansen
Alliantie

“It takes a village to raise a child.”

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2019-2021 een gezamenlijke GKA-Agenda uit. Wij zetten ons in voor:

Verbinding

Wij verbinden leefwerelden - school, thuis en omgeving - ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Hiervan leren wij en bevorderen wij de kansengelijkheid.

Wethouder |

Gemeente |

DATUM

PLAATS

PORTEFEUILLE

Ingrid van Engelshoven | Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DATUM

PLAATS

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Arie Slob | Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

DATUM

PLAATS

In de periode 2019-2021 voeren wij een gezamenlijke GKA-Agenda uit. In deze Agenda worden de gezamenlijke doelen en werkafspraken tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Amsterdam weergegeven.

Toelichting

Als je kansengelijkheid wil creëren, moet je ongelijk investeren. Daarom investeert de gemeente Amsterdam op 3 niveaus in het onderwijs:

- 1) goed basisaanbod waar alle leerlingen op mogen rekenen;
- 2) een Amsterdams aanbod, waarmee Amsterdam de rijkdom van de stad benut voor alle leerlingen;
- 3) een specifiek aanbod, dat er voor zorgt dat leerlingen die dat het hardste nodig hebben, gelijke kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen.

De gemeente Amsterdam en de Gelijke Kansen Alliantie zien meerwaarde in samenwerking om kinderen en jongeren gelijke kansen te bieden. Zij houden zich bezig met dezelfde vraagstukken: de gemeente op het niveau van de stad, de Gelijke Kansen Alliantie op landelijk niveau. Er liggen mogelijkheden om van elkaar te leren en elkaar te versterken.

De gemeente Amsterdam investeert in een specifiek aanbod, gericht op het bieden van gelijke kansen en het mogelijk maken van een optimale ontwikkeling voor die leerlingen die dat het hardst nodig hebben. De kennis en ervaring die daarmee wordt opgebouwd, is van waarde voor andere gemeenten. En in andere deelnemende gemeenten worden maatregelen genomen waar Amsterdam op haar beurt ook weer van kan leren. Deze agenda bevat een aantal specifieke ontwikkelingen waar de gemeente Amsterdam en de Gelijke Kansen Alliantie samen in willen optrekken. Deze experimenten en interventies zijn onderdeel van een bredere aanpak in Amsterdam, gericht op het tegengaan van ongelijke kansen voor jeugdigen. Daar waar er aanknopingspunten zijn met de landelijke ontwikkelingen trekken we samen op en delen we onze kennis en ervaringen.

Kennis

Op het gebied van kennisopbouw en kennisdeling zet de gemeente Amsterdam bijvoorbeeld in op één (virtueel) kenniscentrum voor kansengelijkheid in de stad. De GKA doet dat door experimenten te steunen, door onderzoek te stimuleren, door een (virtueel) platform te bieden voor kennisuitwisseling, door de database met bewezen effectieve interventies uit te breiden. Zij willen hierop samen optrekken.

Communities

Daarnaast investeert de GKA ook in kennisuitwisseling en kennisopbouw door het opzetten van community's van scholen, schoolleiders en leraren rond diverse thema's. Onder andere op het gebied van lesgeven in de grootstedelijke context. Dit thema speelt binnen de gemeente Amsterdam, waar de superdiversiteit van de stad een gegeven is. Maar ook in andere steden is dit een aanpak die zich bewijst. In de community Urban Education zetten de deelnemende scholen uit Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Tilburg in op professionalisering in het lesgeven in een grootstedelijke context. Deze community maakt het mogelijk om kennis op specifieke vraagstukken te delen over de grenzen van de steden heen. De gemeente Amsterdam steunt de ontwikkeling van deze community waarin scholen van zowel PO, VO als MBO een onderdeel zijn.

Kansenaanpak

Om de strijd aan te gaan met kansengelijkheid heeft de gemeente Amsterdam een Kansenaanpak ontwikkeld voor Primair en Voortgezet Onderwijs. Amsterdam wil investeren daar waar dat het hardst nodig is. De gemeente Amsterdam zet daarom specifiek in op het tegen gaan van leerachterstanden bij leerlingen die op basis van hun startpositie een risico lopen, en daaraan gerelateerd het versterken van de ouderbetrokkenheid. Daarnaast behelst de kansenaanpak een aantal specifieke interventies, zoals de Kookklas in het primair onderwijs of de Zomerschool voor doorstromers in het voortgezet onderwijs.

Kansenaanpak plus ZO

In het stadsdeel Zuidoost wordt geëxperimenteerd met extra inzet op oa High Dosage Tutoring, een intensieve vorm van tutoring en mentoring. De ontwikkelingen worden gemonitord door kennisinstellingen en zijn ook voor de GKA interessant. De aanpak heeft veel effect en is mogelijk ook breder in te zetten. Het is interessant kennis uit te wisselen tussen de verschillende gemeenten die experimenteren met een vorm van intensieve begeleiding van leerlingen: wat werkt wel/niet in welke context.

Jong beginnen

Vroeg naar school is één van de speerpunten in de gelijke kansen-aanpak van de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam ziet sinds de invoering van de wet Kinderopvang een terugloop in deelname van juist die kinderen die dit het hardste nodig hebben. Daarom voert zij samen met de G4 steden een lobby richting de rijksoverheid voor meer gemeentelijke ruimte om hierop te acteren.

En verder

Veel van de genoemde interventies richten zich op de individuele leerling. De gemeente werkt daarnaast ook nog aan een aantal nieuwe interventies gericht op het systeem. Zo wil zij scholen ondersteunen middels een aanpak gericht op: versoepelen van kwetsbare overgangen, tegengaan van nadelige effecten van vroegselectie (mn in het VO), tegengaan van segregatie op onderwijsniveau en achtergrond leerlingen, en het bieden van een brede ontwikkelomgeving en het leggen van verbindingen met ouders en met andere domeinen als armoede, jeugd, sport, zorg etc.

Agenda Afspraak 1 ?

Bestuurlijk overleg ?	DOEL Bespreken van de voortgang, actualiteit, knelpunten en nieuwe ideeën.	FREQUENTIE Jaarlijks
	SAMENSTELLING Minister of programmamanager en wethouder Onderwijs. Daarnaast overleg op niveau DG's en SG's en wethouder Onderwijs.	
Beleidsoverleg ?	DOEL Integrale aanpak kansengelijkheid bespreken in relatie tot de GKA-Agenda.	FREQUENTIE Eens per 3 maanden
	SAMENSTELLING Regiocoördinator GKA en beleidsambtenaren gemeente Amsterdam.	

Agenda Afspraak 2

Analyse	DATA Uitwisselen lokaal onderzoek en dashboard OCW.	PARTIJEN DUO, CBS, Inspectie, afd OIS Amsterdam
	De gemeente Amsterdam beschikt over de volgende data en onderzoeksgegevens: - Schoolloopbanenonderzoek (tweejaarlijks) - Schoolkeuzes - Segregatiemonitor [nog check op juiste naamgeving] - Ouderbetrokkenheid - 7 pijlers voor succesvolle scholen.	
Lopend Onderzoek	ONDERZOEKSVRAGEN Er wordt onderzoek uitgevoerd naar: - School choice modelling - Transformatieve Schoolmethode - High Dosage Tutoring - Buurtgerichte tutoring - Af- en opstroom in het vo (jaarlijks) - Kwalitatieve verkenning werkzame bestanddelen extra onderwijs, verlengde leertijd, informeel onderwijs	PLANNING Lopende onderzoeken
	Onderzoek Wensen - (Landelijk/breed) onderzoek naar de werkzame bestanddelen: wat werkt het beste in welke context o.a m.b.t. HDT (rekenen), Brede School Academie (taal) en andere methoden waaronder informeel onderwijs mentoraten en coaching. - Effectieve vormen van ouderbetrokkenheid. - Onderzoek naar hoe de verschillende infrastructures op elkaar aansluiten by kinderopvang en onderwijs, onderwijs en naschoolse talentontwikkeling, onderwijs en zorg, etc. - Over- en onder advisering (waarin zit de bias, welke factoren zijn van invloed)	

Agenda Afspraak 3

Communicatie	KENNISDELING		
Kennisdeling	LOKAAL Transformatieve school-methode: Community Urban Education op lokaal niveau Kenniscentrum ongelijkheid in de stad, io	THEMATISCH - Lesgeven in grootstedelijke context: community met betrokken steden vormgeven - Extra onderwijstijd: ervaringen in andere steden; wat werkt in welke context - HDT	LANDELIJK Landelijk: - Lesgeven in grootstedelijke context - Onderzoek 7 pijlers breder delen - Integrale aanpak (ervaringen delen met gemeenten met vergelijkbare zoektocht) - Onder- en over advisering

Overige Agenda Afspraken

Type Afspraak	Specificering	Planning
Gemeente Amsterdam zet zich in voor vergroten van het bereik van VVE	We blijven in gesprek over de effecten van de wet Kinderopvang, de gevolgen op het bereik van doelgroepkinderen met voorschoolse educatie en de rol die het ministerie van OCW en SZW hierin kunnen spelen.	Doorlopend
Stapsgewijze opbouw agenda	Opgedane ervaringen en nieuwe ontwikkelingen gedurende de looptijd van deze agenda kunnen leiden tot bijstelling.	Gedurende de looptijd van de agenda
Kenniscentrum gelijke kansen in het onderwijs	De gemeente Amsterdam en het ministerie van OCW wisselen periodiek informatie uit over lopende en aankomende onderzoeken m.b.t. gelijke kansen in het onderwijs.	Doorlopend

Interventie 1 ?

Naam interventie	Inzet Kansenaanpak Plus in stadsdeel ZO, waaronder inzet HDT, zomerschool en Kopklas.
Betrokken partijen	Gemeente Amsterdam Stadsdeel ZO Alle schoolbesturen The Bridge Learning Interventions UvA doet naar HDT Aanbieder zomerschool: PPOZO. Kooklas: AMOS als penvoerder.
Doel interventie	Bevorderen van Kansengelijkheid in het primair onderwijs door onder andere intensieve tutoring Toelichting: De instroom naar havo/vwo is in Zuidoost lager dan in de rest van de stad. De start is niet gelijk en daardoor is de afstand die leerlingen moeten overbruggen groot. Dit ondanks een gelijk- of hoger intelligentieniveau en capaciteiten ten opzichte van leeftijdsgenoten elders in de stad. Hoewel een groot deel van deze leerlingen gebruik (kunnen) maken van de voorschool en de verlengde leertijd, halen zij te vaak toch niet het gewenste (taal- en kennis-) niveau.
Doelgroep	60 tot 100 leerlingen van vijf of zes scholen uit Zuidoost met het hoogste percentage doelgroep.
Activiteiten	Intensieve tutoring op het gebied van rekenen Zomerschool voor leerlingen van groep 7 Kopklas
Planning	Schooljaar 2019-2020
Monitoring en evaluatie	UvA onderzoekt de resultaten van deze intensieve tutoring
Begroting	Ca. €300.000,- voor HDT, andere activiteiten uit structureel budget
Financiering	Gemeente Amsterdam

Interventie 2 ?

Naam interventie	Zomerschool doorstromers in het VO
-------------------------	------------------------------------

Betrokken partijen	Vereniging OSVO (het Overleg van Schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs) Lyceo Gemeente Amsterdam
Doel interventie	Deze pilot geeft de Amsterdamse vo-leerlingen de mogelijkheid om zich bij te scholen voor bepaalde vakken en te werken aan studie- en planningsvaardigheden om succesvol diploma's stapelen.
Doelgroep	Het gaat om leerlingen (minimaal 200) die na het behalen van het vmbo-t diploma of havo-diploma willen doorstromen naar respectievelijk de havo en het vwo.
Activiteiten	Gedurende maximaal twee weken in de zomervakantie kunnen leerlingen zich bijscholen voor bepaalde vakken en werken aan studie- en planningsvaardigheden.
Planning	De zomerschool start na het examen in juni 2019.
Monitoring en evaluatie	Tevredenheidsonderzoek onder leerlingen in de Zomerschool (op korte en langere termijn) Nntb: stapelonderzoek
Begroting	Ca. €150.000,-
Financiering	Gemeente Amsterdam

Interventie 3 ?

Naam interventie	Taal en Ouderbetrokkenheid: voor ouders en verzorgers met een taalachterstand biedt de gemeente de cursus Taal en Ouderbetrokkenheid aan op de school van hun kind.
Betrokken partijen	Gemeente Amsterdam Ca. 65 schooldirecties Aanbieders: Akros, ROCvA, Sagenn, Taal en Coast op Maat en TopTaal
Doel interventie	Verbeteren van de taalvaardigheid van ouders zodat zij beter in staat zijn hun kind(eren) te ondersteunen in hun (taal)ontwikkeling
Doelgroep	Vergroten van de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie Stimuleren vervolg participatie, (vrijwilligers)werk of scholing Ca. 1000 ouders en verzorgers met taalachterstand
Activiteiten	Cursus Taal en Ouderbetrokkenheid aangeboden op de school van het kind
Planning	2019-2022
Monitoring en evaluatie	De gemeente monitort en evalueert door lesbezoeken, regelmatige bijeenkomsten met aanbieders en contractevaluaties.
Begroting	€1,3 miljoen per jaar
Financiering	Gemeente Amsterdam

Experiment 1 ?

Naam Experiment	PIEK-aanpak
------------------------	-------------

Betrokken partijen	Gemeente Amsterdam Amsterdamse schoolbesturen Amsterdamse basisscholen en voortgezet onderwijs scholen Kinderopvangorganisaties Maatschappelijke partners (betrokken bij de scholen) Nog nader te bepalen onderzoekers
Doel experiment	Gemeente Amsterdam investeert de komende jaren fors in leerlingen die dit het hardst nodig hebben. Echter is inzet alleen op het individuele niveau van het kind niet voldoende. Ook het huidige onderwijssysteem belemmert soms kansengelijkheid, bijvoorbeeld door vroege selectie van kinderen. Daarom een PIEK-aanpak, een aanpak gericht op het systeem. De PIEK- aanpak is onderdeel van het Amsterdamse onderwijsbeleid voor kansengelijkheid (waarin scholen kunnen Professionaliseren, Innoveren, Excelleren, Kansen bieden).
Doelgroep	Voorscholen, primair onderwijs scholen en voortgezet onderwijs scholen
Activiteiten	Werken aan het versoepelen van kwetsbare overgangen, tegengaan van nadelige effecten van vroegselectie (met name in VO), tegengaan van segregatie op onderwijsniveau en achtergrond leerlingen, bieden van een brede ontwikkelomgeving aan kinderen waarbij er een koppeling wordt gemaakt met de thuissituatie en de leefomgeving van het kind.
Planning	Vanaf schooljaar 2019-2020 (looptijd 2019-2023)
Monitoring en evaluatie	Kennisdeling, onderzoek en monitoring. Er worden kennisdelingsbijeenkomsten georganiseerd. Voor aan de inzet van de activiteiten wordt wetenschappelijk onderzoek gekoppeld ten behoeve van effectmeting. Monitoring vindt plaats middels tussentijdse verantwoording, wetenschappelijk onderzoek en via eerder genoemde bijeenkomsten voor kennisdeling.
Begroting	P.M. Binnen verschillende actielijnen verschillende budgetten. Volgt nog nadat de gemeenteraad heeft besloten.
Financiering	Gemeente Amsterdam

Experiment

Naam Experiment	Familiepakket basisscholen
Betrokken partijen	Basisscholen in buurten met veel armoede Instellingen voor maatschappelijke dienstverlening Gemeente Amsterdam (afdelingen Onderwijs en Werk, Participatie en Inkomen) Taalaanbieders
Doel experiment	Ouders op de school van hun kinderen bereiken met hulpverlening en taaltrainingen. Door aan te sluiten op de leefwereld van de ouders, op een plek waar ze dagelijks komen en daar hulp aan te bieden van financiën, werk en opleiding, willen we mensen beter bereiken.
Doelgroep	Minimahuishoudens
Activiteiten	- Taallessen op school - Taalspreekuur - Klantmanagement op school - Budgetadviesgesprekken op school - Vergoeding van de vrijwillige ouderbijdrage via de Stadspas
Planning	Is al gestart op een aantal scholen, uitbreiding in de periode 2019 - 2022
Monitoring en evaluatie	Jaarlijkse monitoring en eventuele bijstelling
Begroting	P.M.
Financiering	Vanuit gemeentelijke budgetten voor armoede en volwasseneneducatie

Community [?]

Naam Community	Community Urban Education: community van schoolleiders en docenten/leerkrachten, gericht op (professionalisering op) het gebied van lesgeven in een grootstedelijke context).
Betrokken partijen	Schoolbesturen en schoolleiders van de gemeenten Den Haag, Rotterdam, Tilburg, Amsterdam In de gemeente Amsterdam nemen de volgende scholen deel aan de community <ul style="list-style-type: none"> - El Kadisia - Al Wafa - De Indische Buurt School - Basisschool de Dapper - IKC De Kaap - Mundus College - Vierde Gymnasium - Comenius Lyceum - MBO College West
Doel Community	<ul style="list-style-type: none"> - Professionaliseren in het lesgeven in een grootstedelijke context - Kennisopbouw en kennisdeling m.b.t. lesgeven in een grootstedelijke context
Doelgroep	Schoolleiders, docenten/leerkrachten, teams
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Professionalisering leerkrachten/docenten, teams, schoolleiding (verdiepingsprogramma voor pionierscholen, basisprogramma + verdiepingsprogramma voor startende scholen, masterclasses) - Opzetten en invullen 'infrastructuur' voor kennisopbouw en kennisdeling. - Het organiseren van diverse bijeenkomsten voor kennisopbouw en kennisdeling (lokaal, community-breed, landelijk) - Virtuele kennisdeling (o.a. website) - Het leveren van concrete kennisproducten - Onderzoek
Taken en Rollen	<ul style="list-style-type: none"> - Community: opbouw meerjarige community, kennisopbouw en kennisdeling (lokaal, thematisch, landelijk) - Kerngroep: coördinatie kennisopbouw en kennisdeling - GKA: cofinanciering, faciliteren communicatie en kennisdeling (virtueel, fysiek) - Gemeente Amsterdam: cofinanciering, ondersteuning lokale kennisdeling